

EXPUNERE DE MOTIVE
privind adoptarea proiectului de lege pentru modificarea
art. 44 alin. (2) teza a II-a din Constitutia României

**"Purtatorii conștiinței istorice au datoria să stabilească și să impună
pastrarea și valorificarea PAMANTULUI, ca sursă esențială a securității și siguranței
alimentare, ca izvor de existență a generațiilor de astăzi și a celor de mâine"**

Punct de vedere al **Academiei Române** privind vânzarea terenurilor agricole ¹

*Prezentul act normativ își propune să stopeze expansiunea fenomenului de
acaparare și concentrare a terenurilor din România, a pădurilor și a apelor, sens în care
cetățenii străini, apatrizii și persoanele juridice străine ori care nu au capital exclusiv românesc
nu vor mai putea dobândi dreptul de proprietate privată asupra terenurilor, a pădurilor și a
apelor, nu le vor mai putea arenda, concesiona, închiria; aceste persoane vor putea, în
condițiile legii organice, să concesioneze sau să închirieze terenuri ce au drept destinație
construcții civile, comerciale, industriale.*

Terenurile

Este din ce în ce mai cunoscut, atât la nivel global, cât și european, așa-numitul
fenomen de acaparare și concentrare al terenurilor. Acest fenomen constă într-un "proces de
achiziționare pe scară largă de terenuri agricole fără consultarea populației locale în prealabil
sau fără a obține aprobarea acesteia"² și se manifestă prin faptul că "limitează posibilitățile de
care dispune populația locală de a gestiona în mod independent o exploatare și de a asigura
producția de alimente"³, pe de o parte, în timp ce, pe de altă parte "proprietarul se bucură
(...) de dreptul de a utiliza resursele (terenul, suprafața de apă, pădurea) și beneficiile care
decurg din utilizarea acestora"⁴.

De asemenea, constatăm faptul că "proprietatea funciara se concentrează din ce
în ce mai mult în mâna unui număr limitat de companii de mari dimensiuni, ceea ce a dus la
nasterea unei agriculturi industrializate în unele țări din Europa Centrală și de Est"⁵.

¹ Document intitulat "**Punctul de vedere al Academiei Române privind vânzarea terenurilor
agricole**", pag. 3, disponibil la <http://www.acad.ro/acadDeclaratii/d0512-AR-TerenuriAgrare.pdf>.

² Document intitulat "Avizul Comitetului Economic și Social European privind acapararea terenurilor -
un semnal de alarmă pentru Europa și o amenințare iminentă la adresa agriculturii familiale" din ianuarie 2015,
pag. 4, disponibil la <http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/RO/ALL/?uri=CELEX%3A52014IE0926>.

³ Ibid.

⁴ Ibid.

⁵ Id., pag. 6.

" Cumparatorii nu sunt interesati (sa achizitioneze pământ n.n) in tarile cu un nivel ridicat al preturilor terenurilor"⁶, astfel ca "acapararea terenurilor are loc in principal in tarile din Europa Centrala si de Est"⁷.

Cu privire la manifestarea acestui fenomen in România, Academia Româna a emis recent un document intitulat "Punct de vedere cu privire la vânzarea terenurilor agricole" in cadrul caruia a luat act de faptul ca "in prezent, in societatea Româneasca sunt exprimate semnale de alarma privind fenomenul de acaparare a terenurilor agricole, care (...) capata notorietate in absenta unor date oficiale privind evolutia tranzactiilor cu terenuri agricole"⁸.

De asemenea, Academia Româna a constatat si faptul ca "amplificarea volumului tranzactiilor de pe piata funciara Româneasca are loc in contextul in care preturile practicate in tara noastra sunt mult mai reduse decat preturile europene, facand astfel foarte atractive terenurile agricole pentru capitalul străin, reprezentat atat de persoane fizice, cat si de persoane juridice, inclusiv fonduri de investitii"⁹.

Intr-un studiu realizat de catre Transnational Institute (prin Sylvia Kay, Jonathan Peuch, Jennifer Franco) pentru Parlamentul European din mai 2015 ¹⁰ referitor la acapararea terenurilor agricole la nivel european, printre altele, se arata:

"In Polonia, statisticile oficiale par sa indice ca problema acapararii de terenuri agricole este relativ minora. Intre 1999 si 2005, cetatenii străini au achizitionat aproximativ 1400 ha de teren, adica mai putin de 1% din totalul suprafetei agricole (...).

In Slovacia, unde cetatenii străini pot cumpara terenuri agricole prin crearea unei entitati juridice, acestia detin aproximativ 20 000 ha, adica 1% din suprafata agricola utilizata (...).

In Republica Ceha, potrivit unui sondaj efectuat de catre Uniunea Intreprinderilor Agricole din Cehia, cetatenii străini aveau in proprietate, in 2006, 90 000 ha de teren agricol (reprezentand 2,1% din totalul suprafetei agricole).

In Lituania, expertii estimeaza ca in 2007 cetatenii străini detineau intre 12 000 si 15 000 ha de terenuri agricole (adica aproximativ 0,5% din total), 10 000-12 000 ha fiind posedate de circa 30 de persoane juridice străine, iar alte 1 000-3 000 ha de aproximativ 20 de persoane fizice.

Potrivit informatiilor furnizate de cartea funciara din Letonia, in 2005 si in 2006 s-au derulat in aceasta tara 427, respectiv 512 tranzactii cu terenuri la care a participat un cetatean străin. Aceste cifre reprezinta aproximativ 2% din vânzarile care au avut loc in anii respectivi" ¹¹.

Conform avizului Comitetului Economic si Social European (in continuare "CESE") din ianuarie 2015, in România, pana la 10% din suprafetele agrare au ajuns in proprietatea unor investitori din tari terte, iar alte 20-30% sunt controlate de investitori din UE ¹².

⁶ Ibid.

⁷ Ibid.

⁸ Academia Romana, op. cit., p. 1

⁹ Ibid.

¹⁰ Document intitulat "Amplificarea fenomenului de acaparare a terenurilor agricole in UE", pag. 18-19, disponibil la [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/540369/IPOL_STU\(2015\)540369_RO.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/540369/IPOL_STU(2015)540369_RO.pdf).

¹¹ Id., pag. 18-19.

¹² Comitetul Economic si Social European, op. cit., pag. 4.

Asta era in 2015. Acum lucrurile se prezinta intr-o situatie mult mai grava, chiar daca institutiile abilitate ale statului pastreaza o tacere condamnabila in aceasta directie.

Faptul ca la ora actuala nu exista la nivel guvernamental o situatie clara asupra terenurilor vandute, concesionate sau arendate străinilor, ne face sa credem ca la acest nivel s-a dat si se da in continuare dovada de o mare iresponsabilitate.

România este tara din UE in care amploarea fenomenului analizat a atins cele mai mari cote din intreaga Uniune Europeana, stare de fapt care reiese si din aceea ca, spre exemplu, in România exista cea mai mare intreprindere agricola din UE, care isi desfasoara activitatea pe aproximativ 65.000 hectare de teren agricol¹³.

Aceasta situatie dramatica in care se afla România este reafirmata atat in studiul realizat de catre Transnational Institute pentru Parlamentul European din mai 2015¹⁴, cat si intr-o foarte recenta investigatie jurnalistica Româneasca¹⁵ din care rezulta faptul ca peste 4,5 milioane de hectare din suprafata totala a României se afla in momentul de fata sub controlul străinilor, adica, de facto, o suprafata cat intreaga zona istorica a Moldovei.

In alta ordine de idei, mai intai de toate, consideram ca este necesar sa demitizam sustinerea potrivit careia agricultura industrializata, intensiva, este mai eficienta decat cea practicata la scara redusa.

Astfel, cercetatori din domeniul agriculturii au inaintat teza potrivit careia micile exploataii agricole familiale sunt cel putin la fel de eficiente ca si intreprinderile agricole de mari dimensiuni¹⁶.

Potrivit acestor date, in ciuda faptului ca 90% din exploataiile agricole sunt exploataii familiale si prelucreaza sub 25% din suprafetele agricole mondiale¹⁷, totusi acestea produc 80% din alimentele consumate de populatia Planetei.

Prin urmare, chiar daca intreprinderile promotoare ale industriei agricole la scara larga au in control terenurile cele mai fertile, au suportul tehnic si financiar optim si au acces la instrumente de irigatie moderne, la modul general, ele consuma si cele mai multe resurse. Acest lucru se datoreaza si nivelului scazut de personal uman folosit in procesul productiei, cu scopul de a maximiza profiturile.

Pe de alta parte, dincolo de criteriul strict financiar, al profiturilor, exploataiile agricole familiale sunt mult mai eficiente in pastrarea biodiversitatii, in intretinerea terenurilor. Ele au o contributie insemnata la economiile locale, furnizeaza locuri de munca si inlesnesc coeziunea sociala.

De asemenea, ele sunt singurele care au un efect benefic asupra schimbarilor climatice¹⁸.

¹³ Id., pag. 7. Urmeaza Germania cu o intreprindere agricola avand suprafata de 38.000 hectare.

¹⁴ Transnational Institute, op. cit.

¹⁵ Reportaj intitulat "Poftiti la Romania", aparut pe 12 iulie 2016 in cadrul emisiunii "In premiera cu Carmen Avram", disponibil la <http://inpremiera.antena3.ro/reportaje/poftiti-la-romania-363.html>.

¹⁶ Cercetatorul Willis Peterson de la Universitatea din Minnesota, parte din studiul disponibil la <http://familyfarmingahap.weebly.com/family-vs-corporate-farming.html>.

¹⁷ Ideea principala a studiului "Hungry for land", studiu elaborat de Organizatia Internationala "GRAIN", este aceea potrivit careia fermele de mici dimensiuni sunt cele care, de facto, alimenteaza populatia lumii si fac aceasta lucrând pe mai puțin de un sfert din terenurile disponibile; studiul poate fi consultat la <https://www.grain.org/article/entries/4929-hungry-for-land-small-farmers-feed-the-world-with-less-than-a-quarter-of-all-farmland>.

¹⁸ Id., pag. 13.

Acelasi lucru este sustinut atat in avizul CESE¹⁹, cat si in studiul elaborat de International Institute pentru Parlamentul European²⁰.

Efectele fenomenului pe care dorim sa-l stopam prin modificarea Constitutiei sunt dintre cele mai diverse si privesc, conform studiului intitulat "Amplourea fenomenului de acaparare a terenurilor UE" ²¹, chestiuni legate de marginalizarea agriculturii familiale si obstructionarea accesului tinerilor si al viitorilor fermieri in domeniul agricol, aparitia marilor intreprinderi agricole de tip corporatist ale caror trasaturi sunt instabilitatea economica, afectarea mediului, productivitatea scazuta si ireversibilitatea modificarilor produse ²².

Un alt efect nociv al acapararii resurselor naturale ale tarii, in general, si al acapararii terenurilor, in special, a fost distrugerea industriei Românesti din domeniu in trecut si imposibilitatea refacerii ei in prezent, România devenind exportatoare de materii prime si importatoare de produse finite (alimentare sau industriale).

Mai mult, potrivit studiului elaborat de Transnational Institute, cat si avizului CESE anterior mentionat, acest fenomen ameninta securitatea si suveranitatea alimentara si traditiile alimentare locale.

Astfel, potrivit CESE, "terenurile agricole constituie baza pentru productia alimentara, formand, prin urmare, o conditie prealabila necesara pentru asigurarea securitatii alimentare" ²³. Astfel, "produsele alimentare si culturile de materie prima cultivate pe terenurile achizitionate sunt exportate in special in tarile de origine ale investitiilor. Numai o mica parte a acestor culturi este destinata pietelor interne. Prin urmare, securitatea alimentara este invers proportionala cu gradul de acaparare a terenurilor" ²⁴.

Aceiasi concluzie este asumata si de catre Academia Româna, potrivit careia sunt intemeiate temerile privind securitatea alimentara a populatiei din România "in conditiile in care cele mai fertile terenuri s-ar afla in proprietatea unor entitati cu interese economice diferite fata de cele ale statului Român" ²⁵.

Avand in vedere cele expuse anterior, devin tot mai importante si de luat in seama studiile de specialitate potrivit carora fenomenul acapararii si concentrarii terenurilor pune in mare pericol posibilitatea de hranire a populatiei²⁶.

Mai mult, din punct de vedere social, s-a identificat si efectul depopularii zonelor in care se practica in prezent agricultura intensiva de tip industrial corporatist.

Este unul dintre motivele pentru care România se confrunta in acest moment cu o grava criza demografica.

Astfel, goana dupa terenuri agricole si concentrarea proprietatii asupra lor face ca exploatarele agricole care au lucrat aceste terenuri anterior sa fie eliminate.

Rezultatul este unul cat se poate de nefast: "pierderea de locuri de munca si reducerea posibilitatilor de viata in zonele rurale", fenomen care, de obicei, este "ireversibil, deoarece in lipsa unui capital suficient, micii producatori sau intreprinderile nou-infiintate (tinerii fermieri) se confrunta cu mari dificultati la achizitionarea (de terenuri n.n.) si reusita economica in acest sector"²⁷.

¹⁹ Comitetul Economic si Social European, op. cit., pag. 6.

²⁰ Transnational Institute, op. cit., pag. 6.

²¹ Vezi mai sus nota nr. 10.

²² Id., pag. 42-44.

²³ Comitetul Economic si Social European, op. cit., pag. 2.

²⁴ Comitetul Economic si Social European, op. cit., pag. 8.

²⁵ Academia Romana, op. cit., pag. 1.

²⁶ GRAIN, op. cit.

²⁷ Comitetul Economic si Social European, op. cit., pag. 8.

Avizul institutiei europene indica România ca exemplu de scadere maxima a numarului de lucratori din agricultura (8,9%/an intre 2005 si 2010)²⁸, o crestere a somajului ce a implicat, evident, costurile sociale inerente si semnificative.

Un exemplu graitor pentru consecintele acapararii si concentrarii terenurilor il reprezinta Scotia, unde acum 200 de ani echivalentul ca marime al Olandei a fost impartit in terenuri cu suprafete intre 8.000 si 20.000 hectare care au fost vandute apoi investitorilor.

In acel moment locuiau in acea zona intre 1,5 si 2 milioane de persoane. In prezent, Parlamentul scotian are pe ordinea de zi masuri de repopulare a zonei ²⁹, puternic afectata din punct de vedere demografic, ca urmare a depopularii din perioada imediat urmatoare practicarii agriculturii intensive la scara industrială.

In general, fenomenul analizat afecteaza in mod negativ nu doar aspectul demografic al tarii.

Productia de alimente naturale, sanatoase si aspectele socio-ecologice sunt si ele grav deteriorate de acest tip de agricultura industrială intensiva, dominata de intreprinderile mari.

In plus, exploatatii agricole mici sunt cele care contribuie la conservarea patrimoniului cultural si a stilului de viata rural, gestioneaza resursele naturale intr-un mod durabil si fac ca dreptul de proprietate, in zonele rurale, sa fie foarte dispersat pe plan geographic ³⁰.

Totodata, consideram ca fenomenul acapararii si concentrarii terenurilor aduce atingere drepturilor fundamentale ale omului, asa cum sunt acestea reglementate prin acte si tratate internationale la care România este parte.

Astfel, prin art. 11 din Pactul international al Natiunilor Unite privind drepturile economice, sociale si cultural ³¹, cat si prin art. 25 din Declaratia Universala a Drepturilor Omului ³², statele au obligatia sa recunoasca fiecărei persoane aflate pe teritoriul sau dreptul la hrana suficienta si sigura, aspect care, in mod evident, are legatura si cu accesul la pamant, intrucat "pamantul sta la baza productiei de alimente" ³³.

In punctul sau de vedere, Academia Româna isi exprima opinia ca "terenurile agricole reprezinta una dintre cele mai importante resurse naturale ale României si gestionarea lor responsabila reprezinta o garantie pentru securitatea alimentara a generatiilor care vor urma". Citandu-l pe marele agronom Gheorghe Ionescu-Sisesti, "Pamantul este bogatia principala a României. Dar. . . nu este o comoara nesecata, un bun inalterabil. Avem datoria sa-l pastram si sa-l ingrijim, ca sa ramana mereu izvorul de viata si mijlocul de existenta al poporului Român"³⁴.

Intr-adevar, aceasta este si opinia CESE potrivit caruia "terenurile nu reprezinta o marfa comerciala care sa poata fi fabricata in cantitati mai mari. Pamantul este o resursa finita, motiv pentru care el nu ar trebui sa se supuna normelor tipice ale pietei"³⁵.

Totodata, aceeași institutie europeana afirma ca "o piata a terenurilor bazata exclusiv pe cele patru libertati (de circulatie a marfurilor, persoanelor, serviciilor si capitalurilor) nu este suficienta pentru a face fata riscului de discriminare si marginalizare legat

²⁸ Id., pag. 7.

²⁹ Id., pag. 9.

³⁰ Id., pag. 10.

³¹ Document disponibil la http://www.irdo.ro/file.php?fisiere_id=79&inline.

³² Document disponibil la http://www.irdo.ro/file.php?fisiere_id=78&inline=.

³³ Comitetul Economic si Social European, op. cit., pag. 10.

³⁴ Academia Romana, op. cit., pag. 2.

³⁵ Comitetul Economic si Social European, op. cit., pag. 11.

de aspectele sensibile ale accesului la terenuri agricole, ale controlului asupra acestora si ale destinatiei ce le este atribuita" ³⁶.

Este cat se poate de evidenta discriminarea taranului Român, a fermierului Român, in acest proces de acaparare a terenurilor agricole si nu numai.

In continuare, vom mai aduce cateva argumente cu privire la admisibilitatea modificarii constitutionale ce o sustinem, din punct de vedere al reglementarilor Uniunii Europene, cat si raportandu-ne, pentru conformitate, la Constitutia României.

Suntem de parere ca modificarea propusa de noi in ceea ce priveste terenurile in general si a terenurilor agricole in special este conforma cu reglementarile UE.

Astfel, pe de o parte, chiar CESE constata faptul ca "fenomenul concentrarii unor suprafete mari de teren in mainile unor mari investitori neagricoli si ale marilor companii agrare reprezinta o amenintare grava (...).

Aceasta contravine modelului european al unei agriculturi durabile, multifunctionale si competitive, in buna masura bazata pe exploatarele agricole familiale si pericliteaza punerea in aplicare a obiectivelor formulate in art. 39 si art. 191 din T.F.U.E. Acest model se afla in contradictie cu obiectivul structural al sectorului agrar de a dispune de proprietati funciare cat mai dispersate, duce la deteriorarea ireversibila a structurii economice in zona rurala si la o agricultura industrializata nedorita de societate" ³⁷.

"Politica funciara este de competenta statelor membre", fapt in virtutea caruia acestea "pot impune restrictii privind tranzactiile atunci cand siguranta alimentara si energetica nationala este periclitata sau daca exista un interes public major" ³⁸.

Iar aceste restrictii sunt permise pentru a evita speculatiile, pentru a conserva traditiile locale si pentru a asigura o utilizare adecvata a terenurilor, aceasta chiar daca, spune CESE, "astfel de restrictii limiteaza principiul - consfintit in tratate - al liberei circulatii a bunurilor si a capitalurilor" ³⁹, intrucat sunt "justificate in contextul garantarii securitatii alimentare"⁴⁰.

Potrivit studiului elaborat de acelasi International Institute pentru Parlamentul European ⁴¹, se recomanda Uniunii Europene sa permita statelor membre o mai mare libertate de reglementare a tranzactiilor cu privire la terenurile agricole de pe teritoriul lor si sa solicite Curtii Europene de Justitie sa dea curs unei mai mari flexibilitati in interpretarea principiului liberei circulatii a capitalurilor.

Ar trebui adancite si extinse restrictiile justificabile la libera circulatie a capitalurilor, in spiritul obiectivelor politice solide care sunt de interes public, pentru a permite statelor membre sa detina mai mult control, in aceasta directie, printr-o mai mare capacitate de reglementare⁴². In alta ordine de idei, in anul 2008 apare HG nr. 1.460 pentru aprobarea Strategiei nationale pentru dezvoltare durabila - Orizonturi 2013-2020-2030, o strategie la care s-a lucrat multa vreme si care a necesitat costuri considerabile de la bugetul de stat.

Un document extrem de important care insa a fost ascuns dezbaterei publice. Acest fapt ridica multe semne de intrebare asupra buneii-credinte a autoritatilor din acea perioada, dar si a celor care au preluat apoi puterea in România.

³⁶ Id., pag. 6.

³⁷ Comitetul Economic si Social European, op. cit., pag. 3.

³⁸ Comitetul Economic si Social European, op. cit., pag. 13.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Transnational Institute, op. cit.

⁴² Id., pag. 10.

In aceasta strategie se stabileste, printre altele, ca obiectiv national "Cresterea dinamismului economic al zonelor rurale din România in conditiile mentinerii echilibrului social prin dezvoltarea durabila a agriculturii, silviculturii si pescuitului, inclusiv a industriilor procesatoare aferente pentru satisfacerea optima a nevoilor de hrana ale populatiei si pentru asigurarea conservarii si imbunatatirii resurselor naturale".

Padurile

Intr-un comunicat al Academiei României se afirma: Starea actuala a padurilor României ingrijoreaza, in mod justificat, cele mai importante segmente ale societatii Românesti. Constatarea, facuta acum mai bine de doua decenii, potrivit careia padurile României sunt in declin, iar silvicultura in regres, este astazi mai actuala ca oricand. Presedintele României a luat initiativa, sustinuta de Academia Româna, de a introduce in legislatia aferenta sigurantei nationale prevederi prin care este considerata amenintare la adresa sigurantei nationale "orice actiuni sau inactiuni care lezeaza interesele economice strategice ale României, cele care au ca efect periclitarea, gestionarea ilegala, degradarea ori distrugerea resurselor naturale, fondului forestier, cinegetic . . , cu consecinte la nivel national sau regional"⁴³.

In Strategia nationala pentru dezvoltare durabila - Orizonturi 2013-2020-2030, aprobata prin HG nr. 1.460/2008 de Guvernul României, referitor la silvicultura, se spune printre altele ca "In completarea obiectivelor continute in Planul National de Dezvoltare Rurala 2007-2013, se recomanda urmatoarele masuri suplimentare: elaborarea, cu concursul comunitatii academice de specialitate si implementarea unui Program National pentru Gestionarea Durabila a Padurilor care sa prevada: interzicerea reducerii suprafetei totale a padurilor; cresterea suprafetei padurilor cu cel putin 200.000 hectare prin impadurirea in special a terenurilor degradate si abandonate".

Noi consideram ca o prima masura, absolut necesara pentru reglementarea silviculturii Românesti in directia satisfacerii interesului national, dar si a echilibrarii ecosistemului Românesc, in general, a intaririi sigurantei nationale, in special, este interzicerea prin Constituție a vânzarii, concesiunii sau inchirierii terenurilor forestiere, a padurilor, catre cetateni străini sau persoane juridice străine ori care nu au capital 100% Românesc.

Padurea, alaturi de terenuri si ape, este o resursa naturala vitala care a apartinut intotdeauna, in exclusivitate, neamului nostru, natiunii noastre si asa trebuie sa ramana.

Altfel, vom afecta cu siguranta soarta generatiilor viitoare si nu avem acest drept, nici in fata propriei noastre constiinte si nici in fata lui Dumnezeu.

Apele

De asemenea, intr-un demers stiintific de colaborare intre Politehnica din Milano, Italia, si Universitatea din Virginia, Statele Unite, cercetatorii acestor institutii au identificat ca

⁴³ Document intitulat "Starea actuala si viitorul padurilor Romaniei in viziunea Academiei Romane", pag. 1, disponibil la <http://www.academiaromana.ro/acadDeclaratii/d0509-AR-StareaPadurilor.pdf>.

fiind un corolar al fenomenului acaparării terenurilor un alt fenomen: acela al acaparării apelor⁴⁴.

Prin urmare, pentru întărirea și clarificarea art. 136 alineat 3, referitor la ape și care lasă loc la interpretări, considerăm că trebuie menționat clar la art. 44 alineat 2 din Constituția României faptul că apele țării nu pot face, în niciun caz, obiectul vânzării, concesiunii sau al închirierii lor către persoane fizice sau juridice străine.

Și avem această poziție ținând cont de importanța deosebită a acestei resurse naturale fundamentale, dar și de o preconizată criză a apei la nivel mondial, criza anunțată de oamenii de știință din mai multe Institutii de cercetare⁴⁵.

Acestea sunt motivele pentru care solicităm în mod expres menționarea clară și fără echivoc a acestui lucru în Constituția României, la art. 44 alineat 2.

Concluzii

Pământul, apa și pădurea sunt resurse naturale fundamentale, de esență, ale țării și ele trebuie protejate întrucât fac parte din patrimoniul național și aparțin trecutului, prezentului și viitorului națiunii noastre, aparțin generațiilor de ieri, celor de astăzi, dar și celor de mâine.

Ele nu sunt o marfă, ci fac parte din teritoriul sacru al României, care, conform Constituției, art. 3 alineat (1), este inalienabil.

Consecințele pe termen lung ale acaparării terenurilor țării, a pădurilor și a apelor de către străini sunt de o gravitate extremă, acest fenomen fiind cât se poate de clar un atac la siguranța națională a țării, el lezând grav interesele strategice economice și sociale ale României.

În timp ce alte țări europene au luat și iau măsuri stricte de protecție a acestora, acapararea lor de către străini fiind declarată subiect de securitate națională, autoritățile Române, până acum, nu au luat nicio măsură de protecție reală. Acest fapt a dus la situația gravă actuală a afectării patrimoniului național, a risipirii, printr-o înstrăinare necontrolată către străini, a acestor resurse naturale vitale (terenurile agricole, pădurile și apele), înstrăinare care poate fi ușor constatată în acest moment.

Mai mult, inexistența la nivel național a unor evidente clare asupra situației proprietății asupra terenurilor agricole o considerăm că fiind o gravă eroare a autorităților, ca să nu spunem mai mult.

Pastrarea terenurilor agricole, a pădurilor, în proprietatea cetățenilor Români și în proprietate publică, dar și pastrarea apelor în proprietate publică exclusivă devine mai mult ca oricând o necesitate strategică. Și aceasta pentru că printr-o agricultură și o silvicultură autohtonă puternică îndreptată spre realizarea priorității a interesului național și asigurarea protecției mediului la nivel european, printr-o reglementare judicioasă a exploatarei și

⁴⁴ Maria Cristina Rullia, Antonio Savoria, Paolo D'Odorico, document intitulat "Global land and water grabbing", p. 1, disponibil la <http://www.pnas.org/content/110/3/892.full.pdf>.

⁴⁵ Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), organism specializat al ONU, document intitulat "Human Development Report 2006. Beyond scarcity: Power, poverty and the global water crisis", p. 31-41, disponibil la <http://www.undp.org/content/dam/undp/library/corporate/HDR/2006%20Global%20HDR/HDR-2006-Beyond%20scarcity-Power-poverty-and-the-global-water-crisis.pdf>, și Transnational Institute, document intitulat "The Global Water Grab. A primer", p. 32, disponibil la <https://www.tni.org/en/collection/land-and-water-grabbing>.

conservării apelor în aceleași direcții, va avea loc în mod automat și dezvoltarea celorlalte ramuri ale economiei Românești, fapt care poate face din România una dintre cele mai puternice și mai respectate țări din Europa.

În opoziție, continuarea vânzării, arendării, concesiunii sau închirierii acestora către străini va prăbuși în mod sigur țara, va afecta grav siguranța națională și interesul nostru național a cărui protecție este impusă de art. 135 alin. (2) din Constituția României.

Iar odată cu pierderea pământului, a pădurilor și a apelor ne vom pierde, cu certitudine, și suveranitatea.

Vrem să fim pe deplin stăpâni pe resursele țării noastre, să le controlăm în mod eficient și să le folosim așa cum credem noi de cuviință, și nu după cum ne dictează alții.

S-a vândut străinilor mult prea mult din pământul și pădurile țării. Acest lucru trebuie oprit imediat, în totalitate.

Nu ne mai putem permite să instrăinăm aceste resurse esențiale pentru țară, în niciun fel de condiții, străinilor.

Noi, inițiatorii acestui Proiect de modificare a art. 44 alineat (2) din Constituție, suntem de părere că modificarea pe care o susținem este una atât în literă, cât și în spiritul Constituției României.

Astfel, pe de o parte, aceasta se încadrează în limitele revizuirii Constituției reglementate de art. 152 alin. (2) din Constituția României.

Aceasta deoarece limita revizuirii Constituției privește acele restrângeri ale drepturilor și libertăților cetățenilor Români, nu și ale străinilor, apatrizilor ori ale persoanelor juridice străine.

Pe de altă parte, această modificare este în spiritul Constituției, deoarece prin această transformare s-ar întări prevederile art. 1, art. 3, art. 45, art. 135, 136 și art. 152 din Constituție, cât și prin art. 20 s-ar confirma art. 4 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 5 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, art. 11 din Pactul internațional al Națiunilor Unite privind drepturile economice, sociale și culturale, cât și art. 25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

De asemenea, această modificare este constituțională și nu încalcă nici angajamentele asumate de România în cadrul Uniunii Europene, deoarece, așa cum am arătat mai sus, modificarea privește domeniul securității naționale, iar potrivit angajamentelor europene, acest domeniu este și rămâne în competența strictă, exclusivă a statelor naționale.

Astfel, potrivit art. 4 alin. (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană, "Uniunea respectă egalitatea statelor membre în raport cu tratatele, precum și identitatea lor națională, inerentă structurilor lor fundamentale politice și constituționale, inclusiv în ceea ce privește autonomia locală și regională. Aceasta respectă funcțiile esențiale ale statului și în special pe cele care au ca obiect asigurarea integrității sale teritoriale, menținerea ordinii publice și apărarea securității naționale. În special, securitatea națională rămâne responsabilitatea exclusivă a fiecărui stat membru".

În acest sens, a fost formulat și răspunsul Comisarului European pentru agricultură, Phil Hogan, dat europarlamentarilor în cadrul ședinței Comisiei pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală din Parlamentul European din 24 mai 2016, potrivit căruia este în sarcina fiecărui stat să aibă grija de propriul patrimoniu⁴⁶.

Modificarea propusă de noi trebuie să fie interpretată ca fiind constituțională, întrucât, așa cum a fost deja redat în doctrina de specialitate, "... Un popor are întotdeauna dreptul de a revizui, de a reforma și de a schimba Constituția sa".

⁴⁶ Revista Ferma nr. 10 din 14 iunie 2016, articol disponibil la <http://www.revista-ferma.ro/articole-actualitate/Phil-Hogan-despre-acapararea-terenurilor- Este-problema-fiecarui-stat.html>.

Mai mult decat atat, "...O generație nu poate aservi legilor sale generațiile viitoare"⁴⁷, iar "un popor are un drept imprescriptibil la revizuirea Constituției"⁴⁸.

Totodata, istoria a demonstrat ca o Constituție nu poate pretinde dreptul la eternitate, "ca in lumea de azi niciun instrument juridic, oricat ar fi el de important - si cu atat mai putin o Constituție - nu poate ramane in afara transformarilor critice a experientelor acumulate"⁴⁹.

Practic, experientele acumulate in ultimii ani, cele referitoare la consecintele fenomenului de acaparare a terenurilor, padurilor si apelor, sunt de natura sa sustina constitutionalitatea modificarii propuse de noi.

Mai mult, in Raportul Comisiei Prezidentiale de Analiza a Regimului Politic si Constitutional din România se afirma ca "blocarea evolutiilor, prin aparitia unor obstacole constitutionale, este de natura sa creeze premisele unor conflicte artificiale"⁵⁰.

Prin urmare, ar fi intelept sa ni se permita modificarea Constituției in sensul mentionat de noi pentru a putea permite acesteia sa reziste la incercarea timpului.

Altminteri, "excesiva imobilitate a Constituției ar fi o amenintare pentru ea insasi, deoarece nu ar mai putea fi schimbata decat prin forta"⁵¹.

Pentru toate motivele expuse mai sus, in temeiul art. 150 din Constitutia României, noi, membrii Comitetului de Initiativa, legal constituit, supunem Parlamentului României spre adoptare Proiectul de lege de revizuire a Constituției, in redactarea alaturata.

Prezenta anexa face parte integranta din declaratia autentificata a Comitetului de initiativa sub numarul 1.590/14.09.2016.

⁴⁷ Mircea Criste, document intitulat "Forma de guvernament si puterea de revizuire constitutională (limitele revizuirii)", p. 50, disponibil la [rtsa.ro/rtsa/index.php/rtsa/article/download/120/116](https://www.rtsa.ro/rtsa/index.php/rtsa/article/download/120/116), si Marian Enache, carte intitulata "Revizuirea Constitutiei Romaniei", ed. Universul Juridic, Bucuresti, 2012, p. 9-10, disponibila la https://www.google.ro/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj2oNjo5ZjOAhWMarQKHUu5CeEQFggiMAA&url=http%3A%2F%2Fediturauniversuljuridic.ro%2Fcarte%2Frevizuirea-constitutiei-romaniei%2Frasfoire%2F&usq=AFQjCNGhDVmFKRxsTfjG6FjyoBxUugQpmA&sig2=jCrBWMzJdfJzO5s_ubsC-g&bvm=bv.128617741,d.bGg

⁴⁸ A de Lapradelle, Cours de droit constitutionnel, 1912, cit. de Stefan Deaconu, Dreptul de a ne revizui Constitutia, in Curierul Judiciar nr. 3.2011, p. 123, disponibil la http://www.unibuc.ro/prof/deaconu_s/docs/res/2012ianDreptul_de_a_ne_revizui_Constitutia.pdf.

⁴⁹ Victor Duculescu, "O tema de dezbatere intre oamenii politici si juristii romani: modificarea Constitutiei", Juridica, nr. 7/2000, p. 253 in Mircea Criste op. cit., p. 50

⁵⁰ Document intitulat "Raport al Comisiei Prezidentiale de Analiza a Regimului Politic si Constitutional din Romania", p. 9, document disponibil la http://old.presidency.ro/static/rapoarte/Raport_CPAPPCR.pdf.

⁵¹ Mircea Criste, op. cit., p. 50.

LEGE
de revizuire a Constituției României

Parlamentul României adopta prezenta lege.

Articol unic. - Articolul 44 alineat (2) din Constituția României, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 31 octombrie 2003, se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 44. - Dreptul de proprietate privată

"(2) Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Cetățenii străini, apatrizii și persoanele juridice străine ori care nu au capital exclusiv românesc nu pot dobândi dreptul de proprietate asupra terenurilor, padurilor și a apelor, nu le pot arenda, concesiona, închiria. Prin excepție, cetățenii străini, apatrizii și persoanele juridice străine ori care nu au capital exclusiv românesc, conform legii organice, pot concesiona, închiria, numai terenuri care au destinația construcțiilor civile, comerciale, industriale."

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților și de Senat, cu respectarea art. 151 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Prezenta anexă face parte integrantă din declarația autenticată a Comitetului de inițiativă sub numărul 1.590/14.09.2016.

1. S.S. Balan Teodor	14. S.S. Ionita Ionela
2. S.S. Banut Elena	15. S.S. Laoneanu Marilena
3. S.S. Berenghi Catalin-Ioan	16. S.S. Mihalcea Luxandra
4. S.S. Calapareanu Ion	17. S.S. Musca Dimitrie
5. S.S. Cernescu Iustina Marilena	18. S.S. Negoescu Mihai-Bogdan
6. S.S. Corbeanu Vasile-Vali	19. S.S. Negoescu Sonia
7. S.S. Costea Carmen-Gabriela	20. S.S. Palcau Arald-Sergiu
8. S.S. Dumitru Florian-Emil	21. S.S. Pavel Maria-Rodica
9. S.S. Fulop Beatrice-Rita	22. S.S. Petrova Tamara
10. S.S. Gheorghe Florian	23. S.S. Popescu Ionel-Craciun
11. S.S. Herta Adriana-Maria	24. S.S. Popescu Mircea
12. S.S. Horeanu Aurel	25. S.S. Sarmasan Sever
13. S.S. Ionescu Virgil-Bogdan	26. S.S. Savescu Petre

27. S.S. Serb Marcel-Gheorghe

28. S.S. Todea Alexandra-Maria

29. S.S. Todea Dorina-Carmen

30. S.S. Todea Petru-Adrian

31. S.S. Toroican Ioan

32. S.S. Turc Radu-Lucian

33. S.S. Ureche Emil

NOTAR PUBLIC,
L.S. **CRACIUNESCU IOANA**

AVIZ

referitor la initiativa legislativa a cetatenilor privind revizuirea Constituției României

Analizand initiativa legislativa a cetatenilor privind revizuirea Constituției României, formulata de un comitet de initiativa in baza prevederilor Legii nr. 189/1999 privind exercitarea initiativei legislative de catre cetateni, republicata, si transmisa de imputernicitul comitetului de initiativa, cu Adresa inregistrata la Consiliul Legislativ sub nr. R1400 din 16.09.2016,

CONSILIUL LEGISLATIV,

in temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea [nr. 73/1993](#), republicata, si art. 46 (3) din Regulamentul de organizare si functionare a Consiliului Legislativ, precum si al art. 3 alin. (2) din Legea [nr. 189/1999](#), republicata, avizeaza negativ initiativa legislativa, pentru urmatoarele considerente:

1. Prezenta initiativa legislativa a cetatenilor are ca obiect de reglementare revizuirea Constituției României, fiind formulata in temeiul art. 150 din Legea fundamentala. Potrivit Expunerii de motive, ca urmare a modificarii art. 44 alin. (2) din Constituție, ***"cetatenii străini, apatrizii si persoanele juridice străine, ori care nu au capital exclusiv românesc, nu vor mai putea dobandi dreptul de proprietate privata asupra terenurilor, a padurilor si a apelor, nu le vor mai putea arenda, concesiona, inchiria; aceste persoane vor putea, in conditiile legii organice, sa concesioneze sau sa inchirieze terenuri ce au drept destinatie constructii civile, comerciale, industriale"***.

Prin obiectul sau de reglementare, initiativa legislativa se incadreaza in categoria legilor constitutionale, fiind incidente prevederile art. 151 din Legea fundamentala.

2. Mentionam ca posibilitatea dobandirii dreptului de proprietate asupra terenurilor de catre străini si apatrizi, in conditiile rezultate din aderarea României la Uniunea Europeana si din alte tratate internationale la care România este parte, pe baza de reciprocitate, in conditiile prevazute prin lege organica, precum si prin mostenire legala a fost consacrata de Constitutia României in urma revizuirii din anul 2003. Asa cum s-a subliniat in doctrina, aceste conditii reprezinta garantii ale respectarii principiului inalienabilitatii si indivizibilitatii elementelor componente ale statului (teritoriul, populatia si suveranitatea), in contextul aderarii României la Uniunea Europeana, insa "dincolo de aceste garantii, dobandirea terenurilor este in continuare neconstitutionala, deci interzisa, deoarece, asa cum

insasi noua reglementare o prevede expres, «numai» in limitele garantiilor la care ne-am referit ea este permisa" ⁵².

Trebuie subliniat ca, in cuprinsul Deciziei Curtii Constitutionale [nr. 148/2003](#) privind constitutionalitatea propunerii legislative de revizuire a Constitutiei, s-a precizat ca "aderarea la Uniunea Europeana, odata realizata, implica o serie de consecinte care nu s-ar putea produce fara o reglementare corespunzatoare, de rang constitutional".

Din acest punct de vedere, precizam ca, potrivit pct. 3 - Libera circulatie a terenurilor, din anexa nr. VII la Actul privind conditiile de aderare a Republicii Bulgaria si a României si adaptarile tratatelor pe care se intemeiaza Uniunea Europeana, din Tratatul privind aderarea Republicii Bulgaria si a României la Uniunea Europeana, ratificat prin Legea nr. 157/2005, România a beneficiat de o perioada de tranzitie in ceea ce priveste dobandirea proprietatii asupra terenurilor de catre resortisantii statelor membre ale Uniunii Europene si ale Spatiului Economic European, dupa cum urmeaza:

"3. Libera circulatie a capitalurilor

(1) Fara a aduce atingere obligatiilor prevazute de tratatele pe care se intemeiaza Uniunea Europeana, România poate mentine in vigoare, timp de cinci ani de la data aderarii, restrictiile stabilite de legislatia sa, existente la momentul semnarii tratatului de aderare, cu privire la dobandirea proprietatii asupra terenurilor pentru resedinte secundare de catre resortisantii statelor membre sau ai statelor care sunt parte la Acordul privind Spatiul Economic European (ASEE), nerezidenti in România, precum si de catre societatile constituite in conformitate cu legislatia altui stat membru sau a unui stat membru al ASEE si care nu sunt stabilite, si nici nu au o sucursala sau reprezentanta pe teritoriul României.

Resortisantilor statelor membre si resortisantilor statelor care sunt parte la Acordul privind Spatiul Economic European cu drept legal de rezidenta in România nu li se aplica dispozitiile paragrafului precedent sau orice alte norme sau proceduri, altele decat cele care se aplica resortisantilor Români.

(2) Fara a aduce atingere obligatiilor prevazute de tratatele pe care se intemeiaza Uniunea Europeana, România poate mentine in vigoare, timp de sapte ani de la data aderarii, restrictiile stabilite de legislatia sa, existente la momentul semnarii tratatului de aderare, privind dobandirea proprietatii asupra terenurilor agricole, padurilor si terenurilor forestiere de catre resortisantii statelor membre sau ai statelor care sunt parte la Acordul privind Spatiul Economic European, precum si de catre societati constituite in conformitate cu legislatia altui stat membru sau a unui stat parte a ASEE si care nu sunt nici stabilite, nici inregistrate in România. In niciun caz, un cetatean al unui stat membru nu poate fi tratat mai putin favorabil in ceea ce priveste dobandirea de teren agricol, paduri sau teren forestier decat la data semnarii Tratatului de aderare sau nu poate fi tratat in mod mai restrictiv decat un resortisant al unei tari terte.

Fermierilor care desfasoara activitati independente care sunt resortisanti ai unui alt stat membru si care doresc sa se stabileasca si sa aiba resedinta in România nu li se aplica dispozitiile paragrafului precedent sau orice alte proceduri, in afara celor care se aplica resortisantilor Români.

O revizuire de ansamblu a acestor masuri tranzitorii va avea loc in cel de-al treilea an de la data aderarii. In acest scop, Comisia transmite un raport Consiliului. Consiliul, hotarand in unanimitate la propunerea Comisiei, poate decide scurtarea sau incetarea perioadei de tranzitie mentionate la primul paragraf". Asa cum a subliniat Curtea Constitutionala in Decizia nr. 148/2003, aderarea

⁵² Mihai Constantinescu, Ioan Muraru, Antonie Iorgovan, *Revizuirea Constitutiei Romaniei, Explicatii si comentarii*, Editura Rosetti, Bucuresti, 2003, p. 36.

României la Uniunea Europeana "impune integrarea in dreptul intern a acquisului comunitar, precum si determinarea raportului dintre actele normative comunitare si legea interna". Analizand revizuirea propusa in 2003, Curtea Constitutionala a precizat ca "solutia propusa de autorii initiativei de revizuire are in vedere implementarea dreptului comunitar in spatiul national si stabilirea regulii aplicarii prioritare a dreptului comunitar fata de dispozitiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.

Consecinta aderarii pleaca de la faptul ca statele membre ale Uniunii Europene au inteles sa situeze acquisul comunitar - tratatele constitutive ale Uniunii Europene si reglementarile derivate din acestea - pe o pozitie intermediara intre Constituție si celelalte legi, atunci cand este vorba de acte normative europene obligatorii. Curtea Constitutionala constata ca aceasta dispozitie, cuprinsa in art. 145¹, nu aduce atingere prevederilor constitutionale privitoare la limitele revizuirii si nici altor dispozitii ale Legii fundamentale, fiind o aplicatie particulara a dispozitiilor actualului art. 11 alin. (2) din Constituție, potrivit caruia «Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern»."

Totodata, Curtea a observat ca, "in scopul integrarii in Constitutia României a acestei concepii europene, se impune completarea dispozitiilor art. 11 cu un nou alineat, scop in care se prevede expres in propunerea legislativa de revizuire ca, «In cazul in care un tratat la care România urmeaza sa devina parte contine dispozitii contrare Constituției, ratificarea lui poate avea loc numai dupa revizuirea Constituției»".

In analiza dispozitiilor Legii de revizuire din 2003 menite sa asigure "respectarea dispozitiilor acquis-ului comunitar cu privire la libera circulatie a capitalurilor, la drepturile cetatenilor europeni de a investi si de a dobandi bunuri in conditii de egalitate cu cetatenii Români", in Decizia nr. 148/2003, Curtea Constitutionala a retinut ca "posibilitatea realizarii acestor obiective este ingradita de dispozitiile art. 41 alin. (2) teza finala din Constitutia României, prin care se interzice cetatenilor străini si apatrizilor sa dobandeasca dreptul de proprietate asupra terenurilor. Pentru inlaturarea acestei interdictii si pentru instituirea unor garantii ale dreptului de proprietate privata se propune modificarea art. 41. Prima modificare vizeaza denumirea articolului, in sensul ca, in locul denumirii "Protectia proprietatii private", se propune sintagma "Dreptul de proprietate privata". Cea de-a doua modificare vizeaza chiar alin. (2) al art. 41. In noua redactare, proprietatea privata este garantata si ocrotita in mod egal de lege, indiferent de titular, iar cetatenii străini si apatrizii pot dobandi dreptul de proprietate privata asupra terenurilor numai in conditiile rezultate din aderarea la Uniunea Europeana si din alte tratate internationale la care România este parte, pe baza de reciprocitate, in conditiile prevazute prin legea organica, precum si prin mostenire legala. Curtea Constitutionala constata ca sunt inscrise in aceasta noua redactare suficiente garantii constitutionale pentru exercitarea acestui drept in conformitate cu interesul general si cu respectarea prevederilor acquis-ului comunitar".

Mentionam ca, in aceeasi decizie, Curtea Constitutionala a apreciat ca "introducerea acestor noi reglementari in Constitutia României, in momentul actual, in vederea unei viitoare integrari in Uniunea Europeana, reprezinta o solutie de la care nu se poate abdică, deoarece integrarea in structurile euroatlantice nu se poate realiza in afara unor temeiuri constitutionale preexistente".

In dezvoltarea normei constitutionale din cuprinsul art. 44 alin. (2) din Legea fundamentala a fost adoptata, mai intai, Legea [nr. 312/2005](#) privind dobandirea dreptului de proprietate privata asupra terenurilor de catre cetatenii străini si apatrizi, precum si de catre persoanele juridice străine, lege care a intrat in vigoare la data aderarii României la Uniunea Europeana, respectiv la data de 1 ianuarie 2007.

Legea nr. 312/2005 reglementeaza in capitolul II dobandirea dreptului de proprietate asupra terenurilor de catre cetatenii statelor membre si persoanele juridice avand nationalitatea

acestor state, precum si de catre apatrizii cu domiciliul intr-un stat membru sau in România. Astfel, potrivit art. 3, cetateanul unui stat membru, apatridul cu domiciliul intr-un stat membru sau in România, precum si persoana juridica constituita in conformitate cu legislatia unui stat membru, pot dobandi dreptul de proprietate asupra terenurilor in aceleasi conditii cu cele prevazute de lege pentru cetatenii Români si pentru persoanele juridice Române".

La art. 5 alin. (1) din Legea nr. 312/2005 este reglementat modul de dobandire a dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole, padurilor si terenurilor forestiere. Pentru aceasta categorie de terenuri, persoanele din statele membre pot dobandi dreptul de proprietate la implinirea unui termen de sapte ani de la data aderarii la Uniunea Europeana.

Ulterior, in mod similar, prin Legea [nr. 17/2014](#) privind unele masuri de reglementare a vânzării-cumpărării terenurilor agricole situate in extravilan si de modificare a Legii [nr. 268/2001](#) privind privatizarea societătilor comerciale ce detin in administrare terenuri proprietate publica si privata a statului cu destinatie agricola si infiintarea Agentiei Domeniilor Statului, au fost stabilite regulile privind vânzarea terenurilor agricole catre cetatenii Români si catre cetatenii unui stat membru al Uniunii Europene, ai statelor care sunt parte la Acordul privind Spatiul Economic European (ASEE) sau ai Confederatiei Elvetiene, precum si catre apatrizii cu domiciliul in România, intr-un stat membru al Uniunii Europene, intr-un stat care este parte la ASEE sau in Confederatia Elvetiana, precum si catre persoanele juridice avand nationalitatea Româna, respectiv a unui stat membru al Uniunii Europene, a statelor care sunt parte la ASEE sau a Confederatiei Elvetiene. Potrivit aceleiasi reglementari, cetateanul unui stat tert si apatridul cu domiciliul intr-un stat tert, precum si persoanele juridice avand nationalitatea unui stat tert pot dobandi dreptul de proprietate asupra terenurilor agricole situate in extravilan in conditiile reglementate prin tratate internationale, pe baza de reciprocitate, in conditiile Legii nr. 17/2014.

Prin dispozitiile art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 s-a instituit dreptul de preemtiune al coproprietarilor, arendasilor, proprietarilor vecini, precum si al statului Român prin Agentia Domeniilor Statului, in aceasta ordine, la pret si in conditii egale.

Semnalăm ca, in Decizia [nr. 153/2011](#) referitoare la exceptia de neconstitutionalitate a prevederilor art. 48 din Legea fondului funciar nr. 18/1991 si ale art. 5 din Legea nr. 312/2005 privind dobandirea dreptului de proprietate privata asupra terenurilor de catre cetatenii străini si apatrizi, precum si de catre persoanele juridice străine, Curtea Constitutionala a precizat ca "dispozitiile art. 44 alin. (2) teza a doua din Constituție, desi nu mai prevad in terminis interdictia dobandirii dreptului de proprietate asupra terenurilor de catre cetatenii străini si apatrizi, nu o inlatura, ci doar precizeaza cazurile si conditiile in care acestia pot dobandi un asemenea drept, restrangand astfel sfera de aplicare a acestei incapacitati speciale." Totodata, "Curtea constata ca Legea nr. 312/2005 privind dobandirea dreptului de proprietate privata asupra terenurilor de catre cetatenii străini si apatrizi, precum si de catre persoanele juridice străine prevede tocmai aceste conditii in care cetatenii străini pot dobandi terenuri in România".

Avand in vedere cele de mai sus, rezulta ca prezenta initiativa cetateneasca propune reglementari contrare obligatiilor rezultate din tratatele internationale la care România este parte, obligatii pe care, potrivit art. 11 alin. (1) din Constituție, statul Român se obliga sa le indeplineasca intocmai si cu buna credinta, astfel incat aceasta nu poate fi promovata.

PRESEDINTE
dr. **Dragos Iliescu**

Bucuresti, 13 octombrie 2016.
Nr. 979.